

พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาชี) พระผู้เป็นสังฆโสภณ

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “โย โหติ พยตโต จ วิสาร์โท พหุสสุต
ธมฺมโร จ โหติ ธมฺมสุส โหติ อนุธมฺมจารี ส ตาทีโส วุจฺจติ สงฺฆโสภณติ”
แปลว่า ผู้ใดเป็นคนฉลาด กล้าหาญ มีความรู้ดี เป็นผู้ทรงจำพระธรรม
และปฏิบัติตามธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้นั้น เรียกว่าเป็นสังฆโสภณ

พระเดชพระคุณพระวิเทศธรรมรังษี หรือ หลวงตาชี เป็นพระ
สังฆโสภณ คือทำให้หมู่คณะงดงาม เพราะท่านมีคุณธรรมทั้ง ๕
ประการข้างต้น เป็นพระกล้วยไม้ ไปอยู่ที่ไหนก็เกิดความงดงามขึ้นที่นั่น
อยู่ประเทศไทย คณะสงฆ์ประเทศไทยก็งดงาม ครั้นมาอยู่ที่กรุงวอชิงตัน,
ดี.ซี.ประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ทำให้คณะสงฆ์ไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา
งดงาม

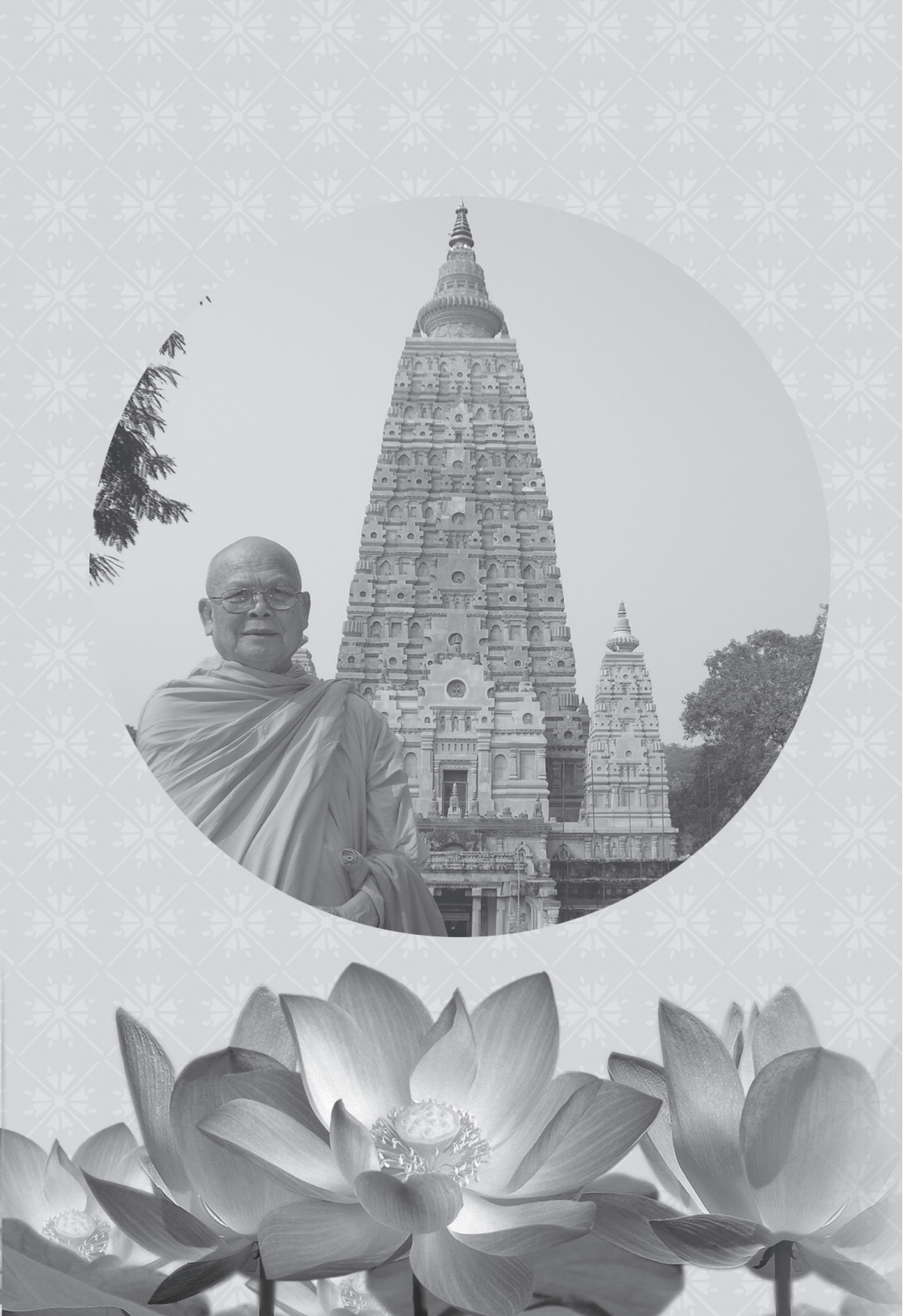
ในโอกาสที่พระเดชพระคุณเจริญอายุวัฒนมงคล ๘๘ ปี ขอต้ง
กัลยาณจิตอธิษฐานให้พระเดชพระคุณเจริญรุ่งเรือง งอกงามไพบุลย์
ในร่มธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร
เป็นผู้นำทางสติปัญญาของศิษยานุศิษย์ตราบนานเท่านาน

พระพรหมบัณฑิต

(ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรรมการมหาเถรสมาคม

พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาชี)

พระผู้เป็นสังฆโลกาณ

โดย : พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรรมการมหาเถรสมาคม

จัดพิมพ์ถวายในโอกาสทำบุญธรรมสมโภช

ฉลองอายุวัฒนมงคล ๘๘ ปี

พระวิเทศธรรมรังษี

(หลวงตาชี)

๙ มิถุนายน ๒๕๕๖

พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาชี) :

พระผู้เป็นสังฆโสภณ

โดย พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มิถุนายน ๒๕๕๖

จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์ถวายเป็นมุทิตาสักการะ

แด่ พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาชี)

ในโอกาสฉลองอายุวัฒนมงคล ๘๘ ปี

คณะผู้จัดทำ

พระครูปริยัติธรรมภิราม (ทวีพงษ์ ทวีวิโส)

พระครูสิริอรรถวิเทศ (ถนัด อตฺถจารี)

พระมหาสิทธิพล สิทธิพล

พระครูสังฆรักษ์อำพล สุธีโร

พระมหาเรืองฤทธิ์ สมมติญาณ

พระสุริยา เตชวโร

พระมหาสราวุธ สราวุธ

พระมหาศรีสุพรรณ อตฺตตโป

พระมหาคำดัล พุทฺธงฺกูโร

ปภัสสรา อักษรสา

เชน นคร

นิรันดร์ รัตนระนา

พิมพ์ที่ : นิติธรรมการพิมพ์

๗๖/๒๕๑ หมู่ ๑๕ ต.บางม่วง อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี ๑๑๑๔๐

โทร. ๐-๒๔๐๓-๔๕๖๗-๘, ๐-๒๔๔๙-๒๕๒๕, ๐๘๑-๓๐๙-๕๒๑๕

E-mail : niti2512@hotmail.com, niti2512@yahoo.co.th

คำปรารภ

เนื่องในโอกาสที่พระเดชพระคุณ พระวิเทศธรรมรังษี (สุรศักดิ์ ชีวานนโท) หรือหลวงตาชี ได้เจริญอายุวัฒนมงคลครบ ๘๘ ปี ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันสำคัญอย่างยิ่ง คณะสงฆ์ อุบาสกอุบาสิกาวัดไทยกรุงวอชิงตัน, ดี.ซี. และคณะศิษยานุศิษย์ จึงได้จัดงานทำบุญเป็นธรรมสมโภช ถวายแด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อ มีการจัดปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนา การจัดประชุมสัมมนาแนวทางการสอนสมาธิภาวนาทางพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ การจัดพิมพ์หนังสือธรรมะแจกเป็นธรรมบรรณาการ เพื่อเป็นการน้อมถวายแสดงมุทิตาสักการะ เป็นเจ้าภาพจัดประชุมสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๖

สำหรับการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะ คณะกรรมการจัดงานได้คัดเลือกผลงานการเขียนของหลวงตาชี ซึ่งได้เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร “แสงธรรม” และจัดพิมพ์รวมเล่มในบางเรื่อง ผลงานเหล่านี้ได้รับการกล่าวถึงจากศิษยานุศิษย์ว่า อ่านเข้าใจง่าย ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างได้ผล เหมาะกับคนทุกเพศทุกวัย สมควรจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มแจกเป็นธรรมทานในโอกาสสำคัญนี้

หนังสือชุดธรรมสมโภช ๘๘ ปีหลวงตาชี คณะผู้จัดทำได้รวมเล่มเป็นชุดดังนี้

๑) หนังสือ **“๘๘ อายุ ๘๘ ธรรมะ”** ได้คัดสรรจากผลงานการประพันธ์ ของหลวงตาซีที่เคยพิมพ์เป็นบทความ ธรรมะในวารสารแสงธรรม และมีบทร้อยกรองเป็นธรรมะที่ หลวงตาซีได้ประพันธ์ไว้ด้วย

๒) หนังสือ **“นันทาทัศนะเกี่ยวกับหลวงตาซี”** เป็น บทความ-ข้อเขียนที่ศิษยานุศิษย์ได้เขียนถึงบุคลิกลักษณะ บทบาทสำคัญ และความประทับใจที่หลากหลายที่มีต่อ หลวงตาซี อุปถัมภ์การพิมพ์โดยกลุ่มพลังบุญ

๓) หนังสือ **“พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาซี) : พระ ผู้เป็นสังฆโสภณ”** โดย พระพรหมบัณฑิต อุปถัมภ์การพิมพ์ โดย คุณสุวิมล รามโกมุต และคณะ

๔) หนังสือ **“ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ” “Dhamma Essay of Luangta Chi”** ซึ่งได้แปลข้อเขียนของหลวงตาซี จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเผยแผ่ธรรมะสู่ภาษาสากลให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น รวบรวมโดย พระครูสิริอรรณ วิเทศ (ดร.พระมหาถนงค์ อตฺตจารี) และ Edited by Mr. Duwayne Engelhart อุปถัมภ์การพิมพ์โดยสมัชชาสงฆ์ ไทยในสหรัฐอเมริกา

๕) หนังสือ **“The Life and Works of Luangta Chi”** อรรถชีวประวัติภาคภาษาอังกฤษ แปลโดย ดร.กมลลา ตียะวนิช มหาวิทยาลัยคอลแนลล์ สหรัฐอเมริกา

นอกจากหนังสือดังกล่าวนี้แล้ว ยังมีการบันทึกเทป

บันทึกเสียงธรรมะลงแผ่นซีดี เสียงธรรมจากหลวงตาซี แจก
เป็นธรรมทานด้วย

ด้วยอานิสงส์ในการจัดพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมทาน
ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยจงช่วยปกปักรักษา ค้ำครอง
ป้องกัน และอำนวยผลแก่ทุกๆ ท่าน ผู้ร่วมสนับสนุนงาน
เผยแผ่พระพุทธศาสนา ตลอดถึงคณะกรรมการดำเนินงาน
ธรรมสมโภช ๘๘ ปีหลวงตาซี ทุกท่าน จงปราศจาก
โรคภัยไข้เจ็บ อุบัติอันตรายนานาประการ

ขอให้เจริญยิ่งยืนนาน ด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ มีอายุ
ยิ่งยืนนาน วรรณะ มีผิวพรรณที่ผ่องใส สุขะ มีความสุขกาย
สบายใจ พละ มีพละนามัขที่สมบูรณ์ ขอจงเจริญก้าวหน้าใน
หน้าที่การงาน และเจริญงอกงามไพบูลย์ในธรรมของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดกาลเป็นนิตย์ และขออำนาจบุญกุศล
จากคุณงามความดีที่คณะศิษยานุศิษย์ได้บำเพ็ญแล้วใน
ครั้งนี้ น้อมเป็นธรรมานุสรณ์ถวายเป็นมุทิตาสักการะแด่
พระเดชพระคุณพระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาซี) ขอให้เจริญ
มงคลอายุยิ่งยืนนาน เป็นกำลังสำคัญของพระพุทธศาสนา
และร่มโพธิ์ไทรให้ร่มเย็นแก่สาธุชนทั้งหลายไปนานแสนนาน
เทอญ

ในนามคณะศิษยานุศิษย์ วัดไทยกรุงวอชิงตัน, ดี.ซี.

๙ มิถุนายน ๒๕๕๖

คำนำ

วัดไทยกรุงวอชิงตัน, ดี.ซี. ได้รับความอนุเคราะห์ด้วยเมตตาธรรมจากพระมหาเถระ พระเถรานุเถระ พระสงฆ์ พระธรรมทูตทั้งจากเมืองไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้เดินทางเข้าร่วมงาน เพื่อปฏิบัติศาสนกิจ ประชุม เพื่อร่วมกันพัฒนางานเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น นอกจากนี้ได้ร่วมแสดงมุทิตาสักการะแด่พระวิเทศธรรมรังษี หรือ หลวงตาชี เจริญอายุวัฒนมงคลครบ ๘๘ ปี พร้อมได้ร่วมแผ่กระแสนุญญาบารมีอันศักดิ์สิทธิ์สู่ **“อาคาร ๘๐ ปี หลวงตาชี”** ซึ่งได้ก่อสร้างใกล้เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งจักได้ปรับปรุงบริเวณวัดให้เป็นรมณีสถานลานบุญทั้งดงามต่อไป

การจัดงานธรรมสมโภชครั้งนี้ ได้มีเจ้าภาพร่วมจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกถวาย และมอบเป็นธรรมบรรณาการหลายเล่ม สำหรับหนังสือ **“พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาชี) : พระผู้เป็นสังฆโสภณ”** เล่มนี้ได้ถอดเทปคำบรรยายเมื่องานธรรมสมโภชทำบุญฉลองอายุวัฒนมงคล ๘๗ ปี หลวงตาชี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขณะดำรงสมณศักดิ์ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ปัจจุบันได้รับพระราชทานเลื่อน

สมณศักดิ์เป็น “พระพรหมบัณฑิต” เมื่อพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา
๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

คุณสุวิมล งามโกมุท ได้ตั้งจิตเจตนาตั้งแต่พระเดช
พระคุณฯ แสดงพระธรรมเทศนาจบ มีศรัทธาขอจองเป็นเจ้าของ
ภาพให้จัดพิมพ์เป็นหนังสือ โดยมีคุณเชน นคร และคุณ
ชยพล ถาวร เป็นผู้ดำเนินการถอดเทปจากเสียงธรรมออก
มาเป็นอักษร ดังท่านผู้อ่านจะได้สัมผัสสรรพธรรมสทพระธรรม
ด้วยความซาบซึ้งใจ

จึงขออนุโมทนายขอบพระคุณแด่ **พระพรหมบัณฑิต**
(ประยูร ธมฺมจิตฺโต) อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดประยุร-
วงศาवास กรุงเทพมหานคร องค์แสดงธรรมงานทำบุญฉลอง
อายุวัฒนมงคลแด่พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาชี) ทั้งในปี
พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังได้ถอดเทปออกมาเป็นตัวอักษร และได้รับ
นิมนต์เดินทางแสดงธรรมในงานทำบุญ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ นี้
ด้วย ขออนุโมทนาท่านเจ้าภาพจัดพิมพ์หนังสือทุกๆ เล่ม
ทุกๆ ท่าน เจ้าภาพเครื่องไทยธรรม เจ้าภาพภัตตาหาร และ
คณะกรรมการจัดงานทุกฝ่าย ได้แสดงออกด้วยความรัก
สามัคคีเป็นพลังสร้างสรรค์ให้เกิดความสำเร็จดังประจักษ์ชัด
ด้วยสายตา

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย มีคุณพระพุทเจ้า
ผู้สูงล้ำ พระธรรมที่สูงส่ง พระอริยสงฆ์ผู้ปรองเพ็ญ มีพระพุท
มงคลวิมล ดิ.ซี. พระประธานแห่งวัดไทยกรุงวอชิงตัน, ดิ.ซี.
ได้อำนวยพรให้พระสงฆ์ และโยมญาติมิตรทุกท่านจงประสบ
แต่จตุรพิธพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสาร
สมบัติดังประสงค์ หากหวังอริยมรรคจงบ้นคด อริยผลจงบ
้นคดล เป็นปัจจัยเพื่อเข้าสู่พระนิพพานในอนาคตกาลโดยไ
ด้วยเทอญฯ

เจริญธรรม
วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดิ.ซี.

สังฆโสภโณภคตา

แสดงโดย

พระพรหมบัณฑิต

เนื่องในโอกาสธรรมสมโภชทำบุญฉลองอายุวัฒนมงคล ๘๗ ปี

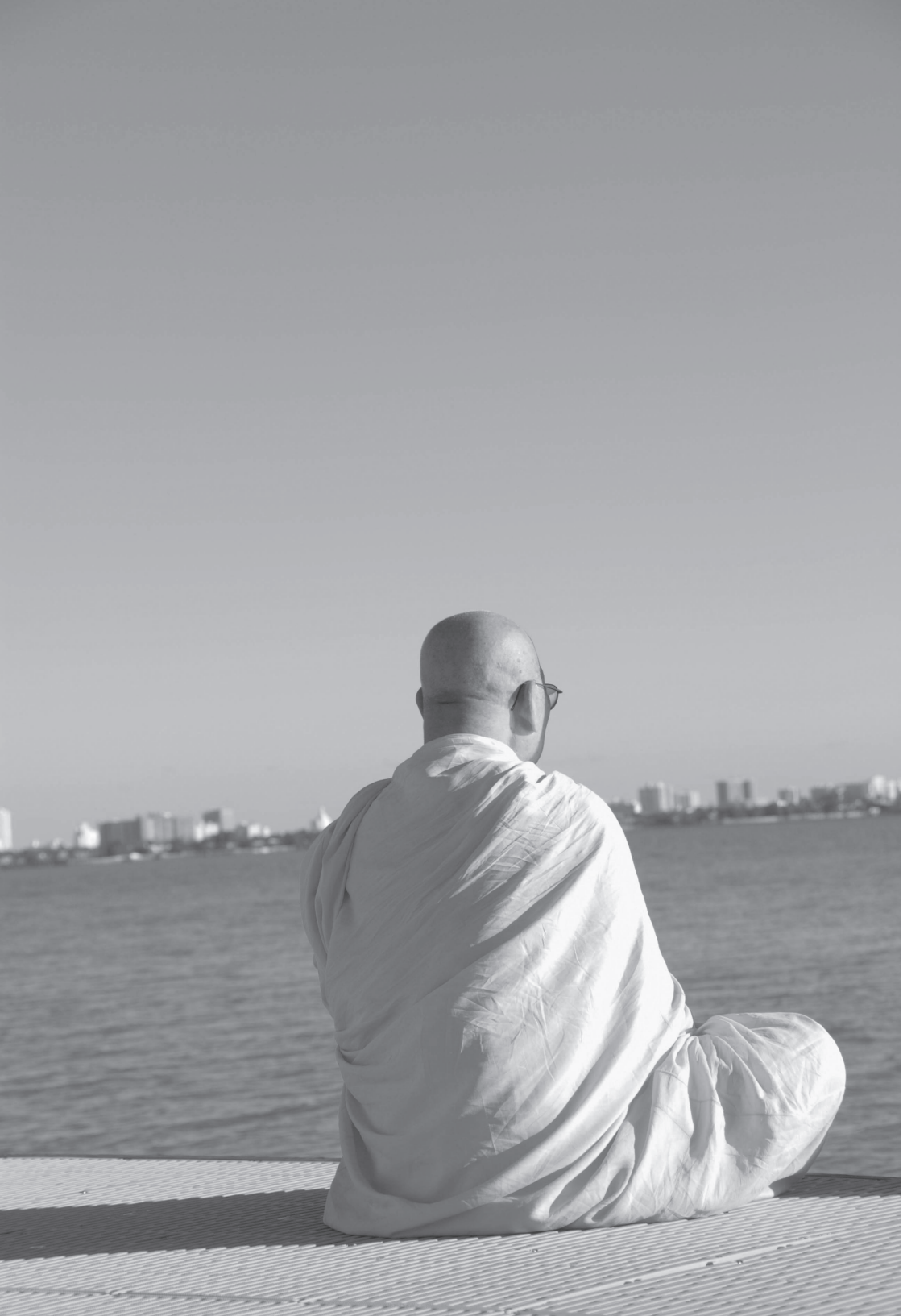
พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาชี)

๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

ณ อุโบสถ วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา

พระผู้เป็นสังฆโลกาณ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ

โย โทติ พุยุตโต จ วิสารโท พหุสสุโต ฌมมธโร จ
 โทติ ฌมมสสุ โทติ อนุฌมมจारी ส ตาทีโส วุจจติ
 สงฺขมโสภโณติ

ณ บัดนี้ จักรับประทานแสดงพระธรรมเทศนา ใน
 โสภณกถาเพื่อเป็นเครื่องประดับประดาครองศรัทธาประดับ
 ปัญญาบารมี อนุโมทนากุศลบุญราศี ที่ญาติโยมชาววัดไทย
 กรุงวอชิงตัน, ดี.ซี. มีสมานฉันท์ร่วมกันบำเพ็ญกุศลอายุ
 วัฒนมงคล ๘๗ ปี ถวายพระเดชพระคุณพระวิเทศธรรมรังษี
 หรือหลวงตาชี งานนี้มีนายแพทย์อรุณ คุณโยมสุมนา
 สอนศิลป์พงษ์ เป็นประธาน โดยเฉพาะในการแสดงพระธรรม
 เทศนา ซึ่งเป็นการอนุโมทนาในการบำเพ็ญกุศลครั้งนี้ มี
 หม่อมเจ้าหญิงวุฒิเฉลิม วุฒิชัย พร้อมด้วยท่านเอกอัครราชทูต
 ไทยประจำกรุงวอชิงตัน, ดี.ซี. ดร.ชัยยงค์ สัจจิพานนท์
 มาเป็นประธาน

ในงานนี้พระสงฆ์เถรานุเถระใกล้เคียงในสหรัฐอเมริกา
 ได้มาถวายสักการะแด่พระเดชพระคุณ พร้อมด้วยคณะสงฆ์
 จากกรุงเทพมหานครและอื่นๆ ในประเทศไทยได้มาถวาย

สักการะเช่นเดียวกัน ในวาระที่หลวงตาของเราเจริญอายุ
วัฒนมงคล ๘๗ ปี

อาตมาได้มีโอกาสเดินทางมาสหรัฐอเมริกา ได้ทราบ
ข่าวที่เป็นมงคล ก็ขอมีส่วนร่วมมาแสดงพระธรรมเทศนา ซึ่ง
ในครั้งที่แล้วนั้นมาเทศน์ในตอนที่พระเดชพระคุณเจริญอายุ
วัฒนมงคล ๘๔ ปี และได้ประกาศว่าจะมาเทศน์ใหม่ตอน
๑๒ ปี จากนั้น ๙๖ ปี นั้นประกาศตอนเป็นอธิการบดี ครั้งนี้
มาในฐานะกรรมการมหาเถรสมาคม คนละตำแหน่งกันเลย
เทศน์ได้ทุกปี ไม่นิมนต์ก็จะมา

ฉะนั้นวันนี้เราได้แสดงออกซึ่งความมีน้ำใจในฐานะ
อุบาสกอุบาสิกา ได้ถวายการบูชาสักการะ ด้วยอามิสสิ่งของ
ดอกไม้ธูปเทียนจตุปัจจัยภัตตาหาร พระสงฆ์ก็ตอบแทนด้วย
ธรรมะปฏิสันถาร คือให้ของขวัญเป็นธรรมะ อย่างไม่ไปกราบ
หลวงตา ท่านก็มอบหนังสือธรรมะ และก็จัดให้มีการแสดง
พระธรรมเทศนา ก็เป็นการให้ธรรมะติดใจกลับบ้าน เป็นของ
ขวัญตอบแทน

โยมมาก็มาร่วมกันทำบุญ ทางวัดก็อยากให้ได้ทั้งบุญ
ทั้งกุศล ทำบุญก็คือสิ่งที่เป็นทาน ศีล ภาวนา เพื่อที่หลวงตา
ชี หรือ ชีวานนโท ท่านอนุโมทนา ได้บุญได้กุศล เป็นการเพิ่ม
อายุวัฒนมงคลแก่ท่าน โยมได้บุญแล้วก็ต้องได้กุศลคือ

ความฉลาด กุศลหรือโกศล แปลว่า ความฉลาด ฉลาดรู้ว่า
ทำไมเราทำ ทำเพื่ออะไร ทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด
จากการทำ นั่นก็คือเหตุผลว่าทำไมจะต้องมีการแสดงพระ
ธรรมเทศนา

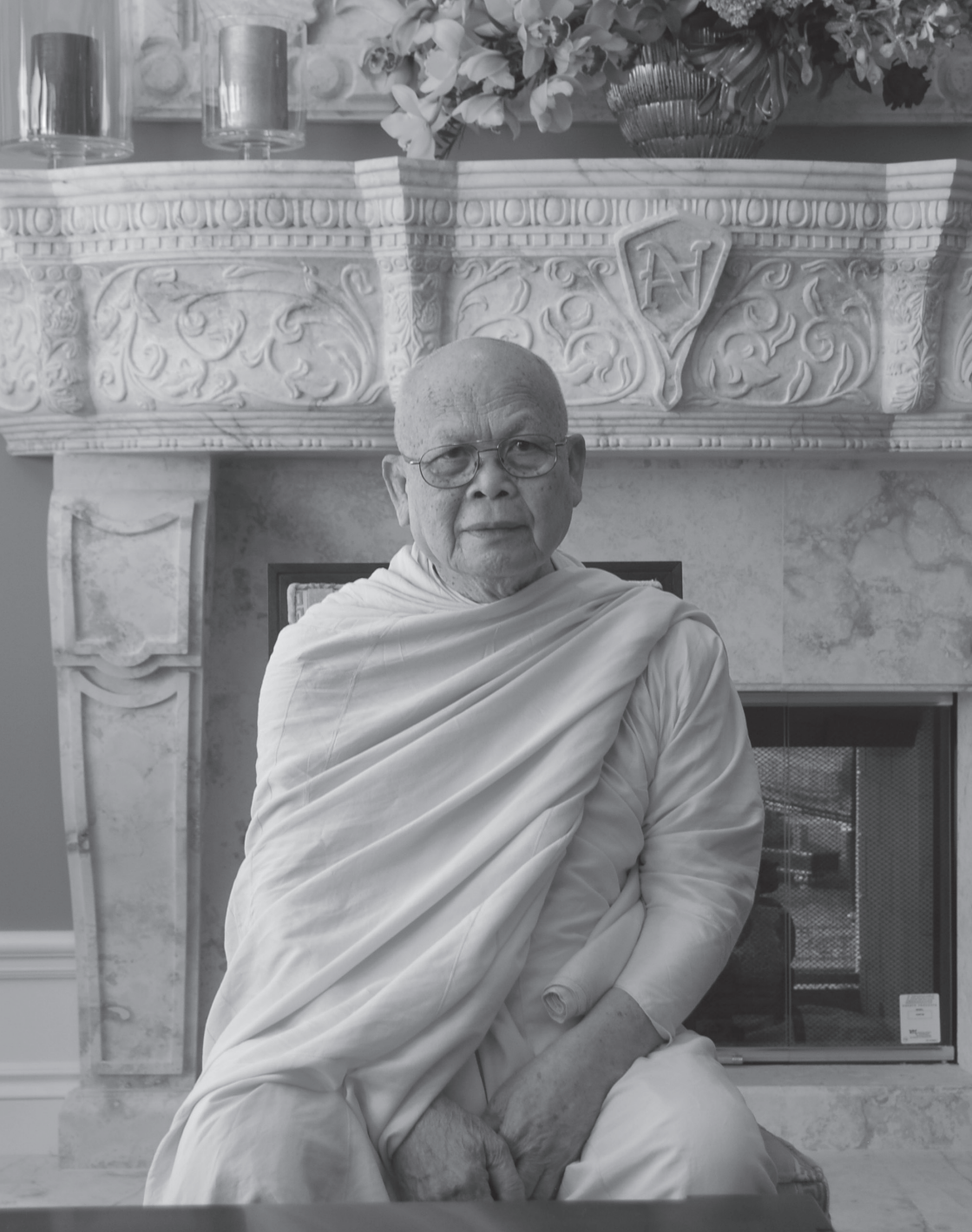
ที่ว่าได้บุญนั้น ในเวลาที่เราฉลองอายุ เมื่อเจริญอายุ
ในโลกนี้มา สูงขึ้น สูงขึ้น ท่านเรียกว่าคนเราอยู่ได้ด้วยบุญ
บุญเลี้ยงรักษา เมื่อบุญรักษา บุญที่พาให้ชีวิตเราเจริญรุ่งเรือง
นั้น อาจจะถูกใช้ให้หมดไป

ท่านเปรียบชีวิตของคนเราเหมือนตะเกียง ตะเกียงจะติดอยู่ได้ ส่องแสงอยู่ได้ ติดอยู่ได้ เพราะหนึ่งมีไส้ สองมีน้ำมัน ตะเกียงจะได้ส่องแสงสว่างไปเรื่อย ๆ トラบเท่าที่ไส้ยังอยู่และน้ำมันยังไม่หมด ไส้ตะเกียงเปรียบเหมือนอายุขัยของมนุษย์ ไส้ตะเกียงหมดเมื่อไร ไฟก็ดับเมื่อนั้น ไส้ตะเกียงยาวเท่าไรก็เป็นอายุขัยของสัตว์นั้น ๆ เป็นมนุษย์ก็ร้อยกว่าปี ดังที่พระท่านถวายเป็นอติเรกแต่พระเจ้าอยู่หัว พระเจ้าแผ่นดิน ตอนสุดท้ายของพิธีหลวง จะมีการถวายพระพรเฉพาะพระเจ้าแผ่นดินหรือสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พระท่านใช้คำว่า **อติเรกขุสสตี ชีวตุ** แปลว่าขอให้ทรงมีพระชนมชีพยืนนานกว่าร้อยพรรษา (เกินร้อยปี) นั่นก็หมายความว่า ไส้ตะเกียงเกินร้อยปี

ไปเกิดเป็นช้าง ไส้ตะเกียงคืออายุขัยของช้างก็ประมาณห้าสิบหกสิบปี ถ้าเป็นงูก็ประมาณ ๗ วัน เพราะฉะนั้นไปเป็นอะไรมีอายุขัยกำหนด แต่แม้จะไม่หมดอายุขัยตะเกียงก็ดับได้ ถ้าน้ำมันหมด น้ำมันที่หล่อเลี้ยงตะเกียงหมด ตะเกียงก็ดับแม้ไส้ยังไม่หมด น้ำมันที่หล่อเลี้ยงก็คือบุญกุศล บุญกุศลหล่อเลี้ยงชีวิตก็ได้ บาปหล่อเลี้ยงชีวิตก็ได้ เขาเรียกว่ากรรม กรรมมาหล่อเลี้ยงชีวิตเรา เกิดมาใช้กรรม กรรมที่เราทำในอดีต บุญก็ได้บาปก็ได้หล่อเลี้ยงชีวิต

บางคนเกิดขึ้นมาเพราะบุญกุศล บุญหมดหรือหมดบุญ ก็ไปจากโลกนี้ แม้ยังไม่หมดอายุขัย บางคนเกิดมาใช้บาป อยากตายก็ไม่ได้ตาย ทรมานอยู่นั้นแหละ ฉะนั้นแต่ละท่าน แต่ละคนก็จะมีน้ำมันหล่อเลี้ยง พระเดชพระคุณหลวงตาชี ท่านมีบุญหล่อเลี้ยงรักษา ญาติโยมประสงค์จะให้เป็นร่มโพธิ์ ร่มไทรอยู่นาน ๆ ก็มาปรารถนาคำบุญเพิ่มอายุเพิ่มน้ำมันให้ กับตะเกียงชีวิต

**บุญเป็นเงาเฝ้าตามติด
บุญเป็นมิตรในทุกที่
คอยช่วยเหลือเอื้ออารีย์
ท่างราศีปลอดโพลภัย**

บางทีท่านก็ว่า “ขามบุญมาวาสนาช่วย ที่ป่วยก็หาย ที่ หน่ายก็รัก บุญไม่มาวาสนาไม่ช่วย ที่ป่วยก็หนักที่รัก ก็หน่าย”

ท่านจึงให้ทำบุญตามโบราณประเพณี ดังที่วันนี้ชาววัด ไทยกรุงวอชิงตัน, ดี.ซี. ได้ทำบุญถวายพระเดชพระคุณหลวง ตาชี ในการที่หลวงตาท่านอนุญาตให้ทำบุญ นอกจากที่ ทำบุญโยมก็ได้บุญเองแล้ว ท่านก็ประสงค์จะให้ได้ธรรมะ ธรรมะเป็นยารักษาโรคเหมือนกัน ผู้เป็นประธานก็เป็นแพทย์

เป็นหมอรักษาโรคต่างๆ หลวงตาชี้ให้ธรรมะรักษาโรคทางใจ โรคทางใจเราใช้ธรรมโอสถคือยาคือธรรมะ ดังที่พระท่านสวดว่า **สกุทวา ธมฺมรตนํ โอสถํ** ขอสักการะพระธรรมรัตนอันเป็นโอสถเป็นยา ป่วยเป็นโรคทางใจคือความทุกข์ใจ ใช้ยาคือธรรมะ

ยาคือธรรมะต้องรักษาให้ถูกโรค ถ้าไม่ถูกโรคบางทีก็ไม่หายเหมือนกัน เหมือนกับเราใช้ยารักษาโรคทางกาย ปวดหัวต้องใช้ยาขนานหนึ่ง เป็นโรคกระเพาะใช้ยาขนานหนึ่ง ใช้ยาผิดโรคไม่หายฉับใด เราใช้ธรรมะที่พระพุทธเจ้าแสดงไว้ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ต้องใช้ให้ถูกโรค บางคนใช้ยาผิดโรคทางกายไม่หาย ใช้ธรรมะผิดโรคก็อาจจะไม่หาย เช่น จนเหลือเกินตอนนี้ใช้ยาคือธรรมะอะไรดี ไปถามเพื่อน

เพื่อนก็บอกว่า “อุเบกขาสี”

“ทำไม ?”

“อุเบกขาดี มีไว้แก้จน” เพื่อนว่าอย่างนั้น

“จะแก้จนได้อย่างไร ?”

“ก็อุเบกขาวางเฉย แล้วจะจนจนชินไปเอง”

มันยังงั้นหรือ ธรรมะดีตรงนั้นแหละ น้ำท่วมวางอุเบกขาอยู่บนหลังคา ที่ประเทศไทย เดือนเดียวก็ชินแล้ว “เอาอยู่”

เพราะฉะนั้น ธรรมะบางอย่างเราไม่ได้เอาไว้แก้ปัญหา
ที่เรามืออยู่ ใช้ธรรมะผิดฝาผิดตัวก็จะไม่ได้ผล เราต้องฉลาด
ในการใช้ธรรมะรักษาใจ ถ้าเราเลือกธรรมะเอง บางทีก็ไม่ถูก
เรื่อง ต้องอาศัยแพทย์ผู้ชำนาญ พระพุทธเจ้าได้ฉายาว่า
สพฺพโลกตักฺขโณ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญรักษาโรคให้คนทั้งปวง
พระอรหันต์ต่อ ๆ เป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้าก็เป็นแพทย์ที่รักษารับ
ยามา อย่างหลวงตาของเรา ท่านมีความชำนาญในการสอน
ในการเทศน์ ก็แจกธรรมะแจกยาให้ลูกโรค โรคก็หายเร็ว
แต่ถ้าเราต้องไปมเข็มหาธรรมะเอาเอง บางทีตลอดเวลาใน
ชีวิต เราก็หาไม่เจอ

ฉะนั้น เป็นความโชคดีของชาววอชิงตัน, ดี.ซี. และของ
ญาติโยมในสหรัฐ ที่มีพระผู้ชำนาญในการแจกธรรมโอสธ
มาอยู่ด้วยที่นี่ ตั้งแต่เริ่มสร้างวัดไทยที่นี่ ๒๕๑๘ จนบัดนี้
ผ่านมา ๓๗ ปี ๓๗ ปีที่มีหลวงตาอยู่นี้ญาติโยมก็คงจะได้
ธรรมะกันเยอะนะ เพราะฉะนั้น พระไม่ต้องเทศน์มาก
ประหยัดเวลาดี หลวงตาท่านให้แสงสว่างให้ธรรมะ บางที
เราลืมไปว่า สิ่งที่ท่านพูดให้ธรรมนะเราตั้งใจฟัง แต่ยังมีสิ่งที่
ท่านยังไม่ได้พูดอีกเยอะ ท่านไม่ได้เพียงแค่สอนให้รู้ ท่านยัง
ทำให้ดู และก็อยู่ให้เห็น ตรงทำให้ดู ก็บออยู่ให้เห็นบางที
ญาติโยมมองข้าม

แท้ที่จริงทำให้ดูอยู่ให้เห็นเป็นการสาธิตชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นอย่างไรนะ เราไม่เข้าใจตีบทไม่แตก ถ้าเราได้ศึกษาได้ เข้าใจชีวิตของท่าน แล้วเดินตามรอยจริยาวัตรของท่าน มันก็จะทำให้ง่ายขึ้นในการปฏิบัติธรรม พระพุทธเจ้าตรัสว่า **ยาตานุยาอี** เดินตามรอยคนดีที่ท่านเดินมาแล้ว ท่านพบ ปัญหาท่านพบอุปสรรคในการสร้างวัดที่นี้ท่านแก้อย่างไร พระหนุ่มเณรน้อยที่เป็นพระธรรมทูตได้ศึกษา เอาเป็นแบบ อย่างในการเผยแผ่ศาสนา การเผยแผ่ศาสนาก็กายขึ้น ท่าน ปฏิบัติขัดเกลาในอดีตในปัจจุบัน พบปัญหาพบอุปสรรค อย่างไร เราได้ศึกษาได้ทบทวนก็เกิดกำลังใจ ดังพระราช นิพนธ์ของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๖ ที่ว่า

ประวัติวีรบุรุษไซรั	เตือนใจ เรานา
ว่าอาจจะยังชนม์	เลิศได้
แลยามจะบรรลัษ	ทั้งซึ่ง
รอยบาทเหยียบแน่นไว้	แทบพันทรายสมัย ฯ

ประวัติวีรบุรุษสอนใจเรา ว่าเมื่อเริ่มต้นท่านก็เจอปัญหา เจออุปสรรคชีวิตเหมือนเรา วันวิสาขบูชาเป็นการประกาศ ชัยชนะของมนุษย์ผู้หนึ่ง ซึ่งอุบัติในโลก อยู่ในโลกนี้แหละ แต่ ประสบชัยชนะพญามารและกิเลสมาร สำเร็จเป็นพระสัมมา

สัมพุทธเจ้า ทั้ง ๆ ที่มีอุปสรรคมีปัญหามากมาย เราเรียก
การทดลองว่า **พุทธชยันตี** ฉลองชยันโต คือชัยชนะที่พระองค์
มีต่ออุปสรรคทั้งปวง ครบรอบ ๒๖๐๐ ปี นับแต่ตรัสรู้
เป็นพุทธะ

มีคนไปถามพระพุทธองค์ว่า พระองค์เป็นเทวดาหรือ
เห็นพระพุทธองค์นั่งอยู่ใต้ต้นไม้ ฉัพพรรณรังสีเปล่งรัศมี
งดงาม คนก็เลยไปถามว่า “ท่านเป็นเทวดาหรือ ?”

ก็ทรงตรัสตอบว่า “ไม่ใช่”

“ท่านเป็นคนธรรมดาหรือ ?”

“ไม่ใช่”

“จ้ะท่านเป็นมนุษย์หรือ ?”

“ไม่ใช่”

“แล้วจ้ะท่านเป็นอะไร ?”

ก็ได้รับคำตอบว่า

“เราเป็นพระพุทธเจ้า”

ทำไมไม่ใช่เทวดา ?

พระพุทธองค์ก็ทรงตรัสอธิบายว่า “เทวดายังมีกิเลส
เราไม่มีกิเลส”

แล้วทำไมไม่ใช่คนธรรมดา ? “คนธรรมาก็มีกิเลส เราไม่มี
กิเลสแล้ว”

แล้วทำไมท่านไม่ใช่มนุษย์ ? “มนุษย์ทั่วไปกิเลสมาก เราหมดกิเลสแล้ว เพราะฉะนั้น เราเป็นพุทธะ”

พุทธะ หมายความว่าอย่างไร ?

บุณฑริก ยถา อุทกํ โตเยน นุปลิปติ

พระพุทธเจ้าตรัสอธิบาย จงดูดอกบัว ดอกบัวที่โผล่พ้นน้ำไม่แปดเปื้อนมลทินจากน้ำฉนใด เราตถาคตเกิดในโลก แต่ไม่แปดเปื้อนด้วยมลทินในโลกฉนนั่น เพราะฉะนั้นเราจึงเป็นพุทธะ

พระพุทธเจ้าก็เป็นมนุษย์ในร่างกาย เหมือนบัวที่เกิดในโคลนตมแต่ชำแรกโผล่พ้นน้ำ ไม่แปดเปื้อนน้ำ เป่งบานส่งกลิ่นหอม เป็นมนุษย์แต่ไม่จมอยู่ในโลกธรรม ลาภ เสื่อม ลาภ ยศ เสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา สุข และทุกข์

สุขและทุกข์มีอยู่คู่กับโลก

จะย้ายโยกแห่งหนตำบลไหน

จะสุขบ้างทุกข์บ้างช่างเป็นไร

จะทำให้ให้เศร้าไม่เข้าการ

ใจของพระพุทธเจ้านั้นเหมือนบัวที่โผล่พ้นน้ำ แต่พระองค์ไม่ได้หนีโลกยังอยู่ในโลก รับรู้ปัญหาเหมือนมนุษย์ทั่วไป เกิดแก่เจ็บตายเหมือนพวกเรา แต่ใจของพระองค์พ้นทุกข์

หนึ่งในหทัยท่าน ก็เบิกบาน คือดอกบัว

ราศีบัพันพั สุวคนธกำจร

เราตามรอยบาทพระพุทธรองค์ เป็นพุทธรูปจึงมี
ดอกบัวรองรับ พระประธานเบื้องหน้าท่านทั้งหลาย ไม่ได้
หมายความว่า ในทางปฏิบัติพระองค์นั่งบนดอกบัว แต่
พระองค์เป็นมนุษย์ที่มีจิตพ้นโลก เหมือนดอกบัวที่พ้นน้ำ แต่
ไม่ได้หนีโลก

อยู่กับงาน อยู่กับครอบครัว อยู่กับสังคม แต่ไม่จมกับ
ปัญหา ปัญหาไม่ว่าได้หรือไม่ได้มีไว้กลุ้ม ทุกข์ทำให้เห็นธรรมะ
มีทุกข์มีปัญหาก็สามารถเพิ่มบารมีให้กับตนเอง มารไม่มี
บารมีไม่แก่

ฉะนั้น พระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่าง พระองค์ตรัสรู้เอง
และสอนให้คนรู้ตาม เรียกว่าสัมมาสัมพุทธะ ยังมีพระพุทธเจ้า
ประเภทที่สอง ปัจจะกะพุทธะ ตรัสรู้เอง แต่สอนใครไม่ได้ แล้ว
ก็ยังมีพระพุทธเจ้าประเภทที่สาม ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้าของ
เรา เป็นอนุพุทธะ ไม่ได้ตรัสรู้เองแต่เรียนธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ
ได้แสงสว่างแห่งธรรมะ เราท่านทั้งหลายมีสิทธิ์เป็นอนุพุทธะ
แม้จะไม่เบ่งบานในจิตใจร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่เราก็ได้เพียร
พยายามเพื่อจะได้รับรุ่งอรุณแสงสว่างรำไรๆ แห่งความเป็น
พุทธะ ดังที่เราได้มีหลวงตาชีท่านเดินนำหน้าเรา ตามรอย

บาทพระศาสดา

แต่กว่าจะมาถึงวันนี้ ท่านต้องผ่านร้อนผ่านหนาว ผ่านอุปสรรคในการปฏิบัติธรรมอะไรบ้าง ท่านทำให้ดูและก็อยู่ให้เห็น **เป็นสังฆโสภณ ผู้ประดับวงการพระศาสนา โสภณ แปลว่างาม สังฆโสภณ คือ ประดับหมู่คณะให้งดงาม** มีพระอย่างนี้วัดต้องงดงาม มีพระอย่างนี้ประเทศนี้ถึงงดงาม มีพระอย่างนี้โลกแห่งชาวพุทธถึงงดงาม เป็นพระประดับวงการพระศาสนา ดังพระบาลีที่ อาตมภาพยกไว้เบื้องต้นจากพระพุทธพจน์ ของพระพุทธเจ้าว่า

โย โหติ พยตุโต จ วิสารโท ฯลฯ เป็นต้น

แปลความว่า **ท่านผู้ใดเป็นคนฉลาด กล้าหาญ มีความรู้ดี เป็นผู้ทรงจำพระธรรม และปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่ธรรม ผู้เช่นนั้น เรียกว่า สังฆโสภณ** แปลว่าผู้ทำให้หมู่คณะงดงาม คุณสมบัติทั้ง ๔ ประการ มีอยู่ในผู้ใด ผู้นั้นประดับวงการที่ตัวเองอยู่ เป็นฆราวาสก็ได้ เป็นพระก็ได้ กล่าวในส่วนพระ วัดใดมีพระเช่นนี้ เราเรียกว่ามีพระกล้วยไม้ กล้วยไม้เกิดขึ้นเกาะอยู่ตามต้นไม้ ทำให้ต้นไม้ใหญ่งดงาม แต่ถ้าเป็นพระกาฝาก มาเกาะอยู่ที่ไหน ดูดซับอาหารไปจากที่นั่น วัดนั้นก็แย่แะ แต่ก็ยังไม่ร้ายเท่ากับพระกาเหว่า กาเหว่านี้มันไปแอบไขในรังกา ไปคอยดูว่าแม่กาจะวางไข่เมื่อไร ก็ให้

กาเหว่าตัวผู้ไปล่อ เห็นแม่กากำลังนอนอยู่ในรัง ล่อให้แม่กา
ไล่กวดกาเหว่าตัวผู้ออกไปแค่ ๑๕ วินาที แม่กาเหว่าก็จะ
เข้าไปในรังกา แล้วไข่ทันทีเป็นฟองแรก กาไล่กาเหว่าตัวผู้
ออกไปแล้วก็กลับมา มาเห็นไข่ ๑ ฟองอยู่ในรังก็นึกว่าตัวเอง
ไข่ไว้ จำไม่ได้ ความจำไม่ค่อยดี ก็ก้มหน้าก้มตาวางไข่
ต่อไป

แต่ธรรมชาติของกาเหว่านี้มันฝึกเร็วกว่า ออกมาก่อน
และก็มีสัญชาตญาณที่ว่า ปลอ่ยให้กาออกมาตามหลังมาไม่
ได้ ฝึกไข่ออกมาไม่ได้ เดี่ยวหน้าตามันจะแปลก แล้วแม่จะ
รู้ตัวว่าไม่ใช่ลูก เพราะฉะนั้น กาเหว่าเมื่อออกมาก่อนก็เขี่ยไข่
กาตกจากรังแตกหมด แม่กาไม่เห็นหน้าลูกตัวเอง เห็นแต่ลูก
กาเหว่า ก็นึกว่าลูกตัวเองหน้าตาอย่างนี้ เลี้ยงดูเหมือนลูกตัว
เอง ทั้ง ๆ ที่มันทำลายเผ่าพันธุ์ พระบางวัดรับลูกวัดไว้ ไม่ใช่
แค่กาฝาก กาเหว่านะทำลายเผ่าพันธุ์ วันดีคืนดีก็เอาสาکไป
ไล่ตีเจ้าอาวาสสมรณภาพก็มี นี่กาเหว่าแท้ๆ

พระที่ประดับในวงการพระศาสนา เป็นพระที่มี คุณสมบัติ ๕ ประการ

หนึ่ง **พยุตโต** แปลว่า ฉลาด ๆ นี้ ท่านหมายถึง
สชาติกปัญญา ปัญญาที่ติดตัวมา รู้ว่าจะดำรงชีวิตอย่างไร
จึงจะเจริญก้าวหน้า บางที่ไม่ต้องสอนนะ เด็กที่จะดีที่จะ

เจริญนี้ รู้ว่าจะต้องทำอะไร หนามแหลมปมใครเสียม มะนาว
กลมเกลี้ยงปมใครกลิ้ง

๒๔๖๘ พ.ศ.นะ ไม่ใช่ลืตได้ ปีที่หลวงพ่อกเราเกิด วันที่
๙ มิถุนายน คือ เมื่อวาน เกิดที่สมัยก่อนคือนครพนม ปัจจุบัน
คือมุกดาหาร กว่าจะได้เรียนหนังสือ สมัยโบราณก่อน
สงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็ต้องอายุตั้ง ๑๒ ปี เรียนได้ ๒ ปี อายุ
พันเกณฑ์ ดุสิ อยากจะเรียน เขาว่าพันเกณฑ์แล้ว ก็คืออย่าง
๑๕ เขาให้ออกเลย ไม่มีที่เรียนนะเด็กอยากเรียน ถ้าเป็นเด็ก
อื่นก็คงจะไม่เรียนต่อ แต่เด็กคนนี้ฉลาด ก็ไปบวช บวชแล้ว

ก็ได้เรียน เป็นสามเณร บวชที่บ้านเดิม เรียนหนังสือ แล้วเรียนหนังสือสมัยก่อน ไม่ได้เรียน เขาเรียกเรียนตามอธยาศัย ขยันก็เรียนไม่ขยันก็จำวัด ไม่ได้เรียนในระบบ การศึกษาในระบบคือ การศึกษามีหลักสูตร มีการสอบ เราเรียกว่านักธรรมตรี โท เอก เปรียญหนึ่ง สอง สาม วัดที่ท่านอยู่ตอนต้น เรียนตามอธยาศัย ภาษาพระเรียก มุขปาฐะ ไปต่อหนังสือจากปากอาจารย์ อาจารย์เขาจะสอนบทสวดมนต์ให้ ไม่มีหนังสืออ่านอ่านเหมือนกันเป็นคัมภีร์โบราณ เป็นอักษรธรรม ท่านก็อ่านแต่บทสวดมนต์นี้ต้องอาจารย์ท่องให้ฟัง ทีละวลี ทีละวลี ท่านจำได้หมด อาจารย์บอกอะไรท่านจำแม่น ความจำเป็นเลิศ ใครทำดีก็จำ ทำไม่ดีก็จำ เอามาค่าได้

เพราะฉะนั้น จำแม่น เพราะสมาธิท่านดี ปกตินะโยม ปาติโมกข์นี้ท่องยาก ได้หน้าลิ้มหลัง เป็นภาษาบาลี แต่หลวงตาของเราตอนเป็นสามเณร ๑๗ วันเท่านั้น ท่องได้หมดอย่างกะชุบเปอร์คอมพิวเตอร์ ความจำเป็นเลิศจริงๆ ท่องปาติโมกข์ได้ภายใน ๑๗ วัน ขณะเป็นสามเณร

เพราะไม่มีการศึกษาที่เป็นระบบ ความฉลาดของท่านก็ผ่านไปกับการเรียนตามอธยาศัยนี้ ๔ ปี กว่าจะได้เรียนนักธรรมตรี นักธรรมโท ก็ผ่านไป ย้ายจากบ้านเดิมของท่านไปที่วัดโพธิ์ศรีแก้ว เรียน ๒ ปี ได้นักธรรมโท ไม่ได้เรียนอีก

แล้ว ไม่มีครูสอน หมดภูมิรู้ครู ถ้าสมัยก่อนความรู้ขนาดนั้น เป็นครูบ้านนอกสบายๆ ไม่ได้มาถึงวอชิงตัน ดี.ซี. หรือ

แต่ความที่ท่านไฟดินะ บวชพระพรรษาแรก เดินทางเข้า กรุงเทพฯ ไปเรียนต่อที่สำนักวัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร เรียนจบนักธรรมชั้นเอก เปรียญธรรม ๔ ประโยค วิถีเทศน์ วิธีสอน เรียนกรรมฐานทุกอย่างเท่าที่สำนักจะมีให้ ใครบอก ใครสอนท่านว่าจะต้องพัฒนาตนเองอย่างนี้ พาตนเองไปสู่ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ที่ว่าหนามแหลมปมมีใครเลี่ยม มะนาวกลมเกลี้ยงปมมีใครกลิ้ง

ฉะนั้น **พยัตตะ** คือความฉลาดนี้ รู้ว่าอะไรเป็นทางแห่ง ความดีไปทั้งนั้น เรารู้จะไม่ใช่ว่าไม่รู้ หลายคนรู้เหมือนอย่าง หลวงตานี้แหละ รู้ว่าอะไรดีเราก็จะไป แต่มันขาดพลังคือ **ข้อ ที่ ๒** อยากติไฟดียังไม่พอ **ต้องกล้าที่จะทำดี** เจอปัญหาเจอ อุปสรรคต้องไม่ท้อ สบายชะเมื่อไรต้องไปเรียนอยู่ในสมัย สงครามโลกสดๆ ใหม่ๆ ไปอยู่ที่วัดมหาธาตุ พ.ศ. ๒๔๘๘ สงครามโลกเพิ่งยุติ อดอยากขนาดไหนท่านก็เรียนอยู่ได้

กลับไปอยู่ที่บ้านเดิม ที่วัดโพธิ์ศรีแก้ว ไปช่วยพระ อุปัชฌาย์ทำงานทุกอย่าง ตรงนี้จะเห็นความแกล้วกล้าของท่าน ทำอยู่ที่นั่นทุกอย่างทุกงาน ทั้งเทศน์ ทั้งสอน ทั้งสอนพระ สอนคฤหัสถ์ วันสต้อปเซอร์วิส ใช้งานได้ครบเครื่อง หาพระ

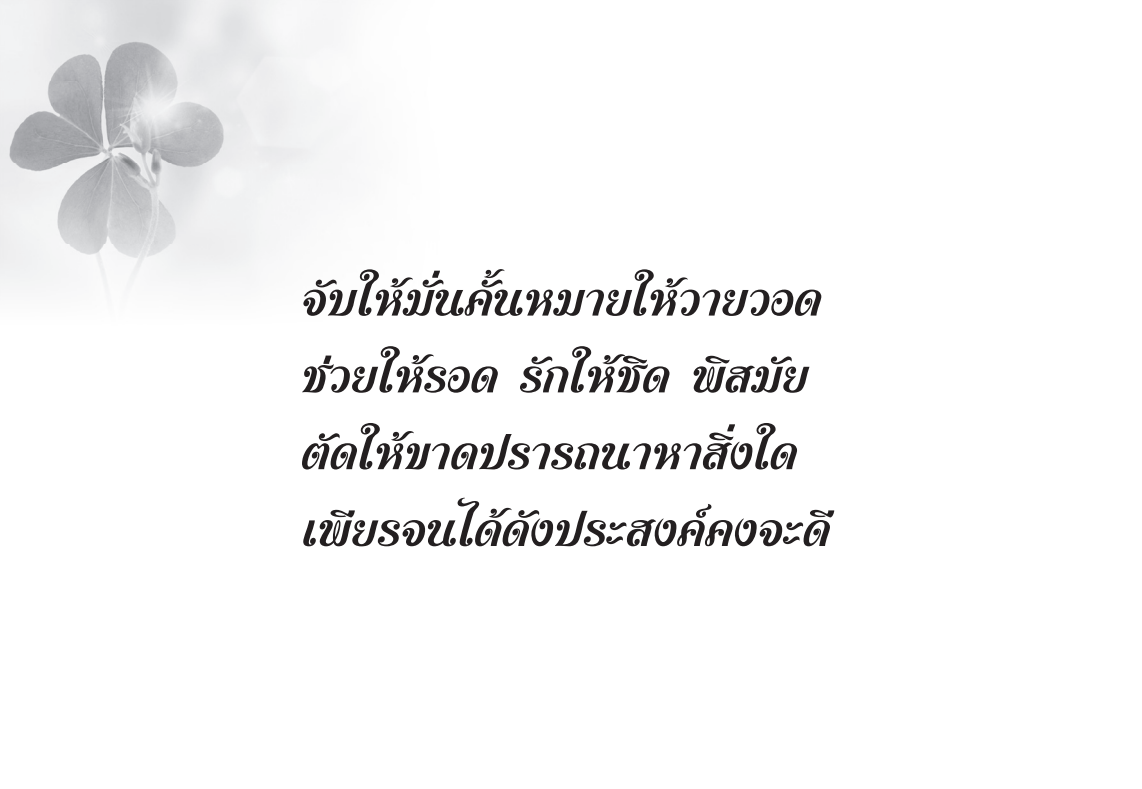
อย่างนี้ยากนะ ทั้งอำเภอมืออยู่รูปเดียว อยู่ไปอยู่มาเขาจึงให้
เป็นเจ้าของอำเภอตอนอายุ ๓๐ ทำงานดีเกิน คนเรานั้นถ้า
ไปอยู่ในที่ที่ไม่เหมาะสม ถึงจะเก่ง แต่ไปอยู่ในที่ที่คนไม่นิยม
ความเก่งแบบนั้น ความดีแบบนั้น ก็ไม่เจริญ เขาเรียกว่า
คติวิบัติ สมมติว่าโยมเก่งภาษาอังกฤษ กลับไปอยู่ประเทศไทย
ไปเป็นครูสอน บังเอิญเขาบรรจุให้ไปอยู่โรงเรียนกลางทุ่งกุลาร
้องไห้ ภาษาอังกฤษไม่รู้จะไปสอนยังงัย ความเก่งของเรา
ก็ต้องเก็บเอาไว้ หลายคนเก่งแต่ไม่ได้เปล่งแสง เปล่งรัศมีที่
บ้านเกิด พอมาอยู่ที่นี้ผิดกันคนละคน เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า
เพราะได้คติสมบัติ ข้าวพันธุ์ดีไปอยู่ในนาที่ดี มีปุ๋ย มีน้ำ มีผู้
หลักผู้ใหญ่เห็นคุณค่าแห่งความดี เจริญรุ่งเรือง แต่ถ้าไปอยู่
กับผู้หลักผู้ใหญ่ที่อิฉาริษยาเรา เราจะทำอะไรก็ต้องคอย
มองตาข้างเดียว กลัวจะมาเลื้อยขาเก้าอี้เขา ไม่ค่อยเจริญ
หลวงวิจิตรวาทการจึงแต่งกลอนไว้ว่า

อันที่จริง	คนเขาอยาก	ให้เราดี
แต่ถ้าเด่น	ขึ้นทุกที	เขาหมั่นไส้
จงทำดี	แต่อย่าเด่น	จะเป็นภัย
ไม่มีใคร	อยากเห็น	เราเด่นเกิน

พระมหาสุรศักดิ์ ชีวานนุโท เจ้าคณะอำเภอคำชะอี
เด่นเกิน ขวามุขขวามือมีอำนาจทางบ้านเมือง ก็เลยต้อง
ยุติบทยาที่นั่น เพราะอะไรไปถามท่านเอง ภัยทางการเมือง
ยุคคอมมิวนิสต์ อาจารย์ของท่านก็โดน **พระพิมลธรรม** วัด
มหาธาตุฯ สำนักเดียวกันนั่นแหละ พันมลทิน ไม่มีความผิด
แต่ทำงานต่อที่นั่น เขาไม่ให้ทำ ถ้าเป็นคนอื่นนะยุติบทยา
หมดแล้ว อาจจะน้อยใจว่า ฉันเป็นคนดีที่โลกไม่ต้องการ
เพราะฉะนั้น ฉันก็จะไม่ช่วยใครละ ตัดช่องน้อยแต่พอตัว
ปลีกวิเวก ไปอยู่ที่ไหนก็ได้ แต่นั่นไม่ใช่วิสัยคนกล้า คนกล้ากด
ตรงนี้ไปโผล่ตรงโน้น ไม่ให้ขึ้นที่นี่ ฉันไปขึ้นที่โน่น

อดีตเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ท่าน
หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า ชีวิตข้าพเจ้าเป็นเหมือนลูกปิงปอง มันจม
น้ำเมื่อมีมือกดลงไปเท่านั้น มือที่กดยกขึ้นเมื่อไรปิงปองลอย
ขึ้นเมื่อนั้น ท่านผู้นั้นคือ **อานันท์ ปันยารชุน** อดีตนายก
รัฐมนตรีของเรา พ้นจากเอกอัครราชทูตที่นี่ ไปเป็นปลัด
กระทรวงการต่างประเทศ ๒๕๑๙ เกิดมีคณะปฏิวัติ คณะ
ปฏิรูปหรือคณะปฏิวัตินี้ กล่าวหาว่าปลัดกระทรวงท่านนี้
ฝากฝังคอมมิวนิสต์ เพราะไปช่วยรัฐบาลหม่อมคึกฤทธิ์ฟื้นฟู
ความสัมพันธ์กับจีนแผ่นดินใหญ่ จับมือกับเหมาเจอตุง ซึ่ง
เป็นนโยบายของนายกรัฐมนตรี แต่กลายเป็นว่าปลัด

จับให้มันค้นหมายให้วាយวอด
ช่วยให้รอด รักให้ขัด พิศมัย
ตัดให้ขาดปราณนาหาสิ่งใด
เพียรจนได้ดังประสงค์คงจะดี

กระทรวงการต่างประเทศต้องเป็นแพะ ถูกสอบสวน สอบจน
พ้นมลทิน พิสูจน์ตนเองจนได้รับข้อพิสูจน์ว่า ไม่ได้ฝักใฝ่
คอมมิวนิสต์ แล้วก็ให้ตำแหน่งก็กกก เป็นปลัดแล้วก็เตะโด่ง
ไปโน่นไปนี่ ท่านจึงออกจากราชการ กตตรงนี้ฉันก็ไม่อยู่ ไป
อยู่ในภาคเอกชน ไปอยู่สหยูเนี่ยน ไปขึ้นในวงการธนาคาร
จนกระทั่งโดดเด่นในวงการธุรกิจ นอกจากจะประสบความสำเร็จ
สำเร็จในวงการกระทรวงการต่างประเทศ ในวงการทูตแล้ว
ไปอยู่ในวงการธุรกิจ ๒๕๓๕ เกิดปฏิวัติ ทหารอยากได้นายก
รัฐมนตรี ที่มีคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับทั้งภาคเอกชนทั้งวงการ
ทูต ไม่มีใครเหมาะสมเท่า อานันท์ ปันยารชุน ปิงปองลอยขึ้น
เป็นนายก ๒ ครั้ง คนอย่างนี้เรียกว่าคนกล้า ปิงปองถูกกด
อยู่อย่าไปจม อย่าไปรั่ว เพราะมีที่กดอยู่ ไม่นานก็ตาย ถ้าไม่
ตายก็เกษียณ ข้อสำคัญเราอย่าตายก่อน

นั่นคือ**ชีวิตของหลวงตาซี** ไม่ให้ขึ้นในการปกครอง ไม่
ให้เป็นเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด ผันตัวเองไปเข้าสำนัก
กรรมฐาน ไปเรียนกรรมฐานที่วิเวกอาศรม จังหวัดชลบุรี
กับหลวงพ่อภททนต์อะสภมหาเถระ ซึ่งเป็นอาจารย์สอน
กรรมฐานชาวมหาจุฬาฯทั้งหลาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ
นี้แหละ อาตมาก็เคยไปฝึกกับท่านภททนต์ ที่วิเวกอาศรม
แต่หลวงตาซีนี้ฝึกแบบอุกฤษฏ์มาก ๖ เดือน เอาจริงเอาจัง

จำวัดคืนละ ๒-๓ ชั่วโมง เคยได้ยินเรื่องท่านโพธิธรรมตีกม้อ
ใหม่เล่า นั่งหันหน้าเข้าหาฝา หลวงพ่อของเราก็เป็นแบบนั้น
เอาจริงเอาจัง ๖ เดือนนี้จนหลวงพ่ोज้าสำนักบอกว่า อย่าง
นี้ช่วยเป็นวิปัสสนาจารย์ช่วยสอนดีกว่า ก็สอนวิชาครู สอน
กรรมฐาน สอนวิธีสอบอารมณ์ให้ท่าน จนได้เป็นวิปัสสนา
จารย์ สอนคนอื่น **ทำอะไรทำจริงหมด เป็นคนกล้าหาญ
เป็นคนเด็ดเดี่ยว** เรียกว่า **วิสارทะ** ถ้าพูดตามภาษาชาวบ้าน
ก็บอกว่า

จับให้มันคั่นหมายให้ว้ายวอด
ช่วยให้รอด รักให้ชิด พิสมัย
ตัดให้ขาดปรารถนาหาสิ่งใด
เพียรจนได้ดังประสงค์คงจะดี

คนเราที่ประสบความสำเร็จบางทีรู้ว่าตรงนี้มันดี แต่ว่า
ขาดข้อที่ ๒ ใจไม่ถึง ทำไม่จริง ก็เลยไม่ประสบผลสำเร็จ
ทำครึ่งๆ กลางๆ เป็นกึ่งๆ วึ่งๆ หยุดๆ เจอปัญหาเจอ
อุปสรรคก็กลายเป็นปิงปองที่จมน้ำ ขาดวิสาร์ทะความกล้า
หาญ ความเอาจริงเอาจัง ข้อมต่อไปที่จะทำให้เราเป็นผู้ประดับ
ไว้ในวงการหมู่คณะก็คือ รู้เฉพาะตัว เราต้องช่วยตัวเอง แต่
ถ้าเราจะเป็นกล้วยไม้ประดับในวงการ เราต้องรู้มากกว่าคน

อื่น คำถามอย่างเดียวกันก็แก้เพื่อคุ้มครองตัวเอง แต่ปฏิบัติแล้ว มีวิธีการ มีวิชาการ เขาเรียกว่า วิชาครู ก็จะช่วยคนอื่นได้ ไม่เพียงแต่มีแต่อัตตหิตสมบัติ แปลว่าพร้อมบริบูรณ์ส่วนตน จะต้องมีการหิตะปฏิบัติ แปลว่าข้อปฏิบัติเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น หวังประโยชน์แก่ผู้อื่น นี่คือสิ่งที่จะต้องทำต่อไป

ดังนั้น เราจึงเห็นว่า ทำไมหลวงตาชีวานันโท จึงได้ไฝ่เรียน ไฝ่รู้ ไฝ่ฝึกปฏิบัติ ไม่ใช่เพื่อตนเองอย่างเดียว เอาไว้สอนคนอื่นด้วย ถ้าปฏิบัติเพื่อตนเองนะพอนานแล้ว แต่ท่านยังจะต้องค้นคว้า จะเทศน์ จะสอนนี้ เรายังจะต้องอ่านต้องศึกษาอีกเยอะ เพื่อพูดให้หลากหลาย ดังนั้น ท่านจึงไฝ่เรียนเพิ่มเติมตลอดเวลา ทั้งภาคปริยัติ ภาคปฏิบัติ ถ้าหากว่า เราจะรู้อะไร เพื่อช่วยตนเอง ก็เรียนน้อยหน่อยก็ได้

แต่รู้อะไรก็ให้รู้เป็นครูเขา

จะได้เบาแรงตนช่วยชวนชวาย

รู้เป็นครูคือแนะนำคนอื่นได้

เป็นสมภาร เป็นเจ้าวัด วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

ไม่ใช่ต้องทำงานเอง ทำงานเองไม่มีเวลาสอนกรรมฐาน ไม่มีเวลาที่จะเทศนาสั่งสอนญาติโยม ต้องสามารถแนะนำพระในวัดให้ทำงาน แนะนำกรรมการวัดบอกให้ทำงาน ศาลาคับแคบ

โบสถ์ดับแคบ ท่านก็ต้องวางนโยบาย **สร้างศาลา ๘๐ ปี หลวงตาชี** ท่านไม่ต้องทำหอรอก ลองคอยดูฝีมือลูกศิษย์ว่า จะทำเสร็จไหม ท่านก็นั่งดูอยู่ที่นั่นแหละ ว่าที่สอนกันมานี้ มันใช้การได้หรือเปล่า ทั้งพระทั้งโยม นี่เรียกว่า **พหูสูต คือ คุณสมบัติข้อที่ ๓**

ทำไมจะต้องมีข้อมูลมาก **มีความรู้มาก** เพราะเอาไว้อสอนคน เอาไว้แนะนำคน เอาไว้แนะนำคือสอน ทั้งนำคือทำให้ดู ฉะนั้นการที่เราได้ฟังเทศน์ ได้อ่านหนังสือของหลวงตา มันสะท้อนถึงว่า ท่านได้ศึกษาค้นคว้ามากมายเพียงไร แต่คนเรานี้พอทำงานไประยะหนึ่งก็จะชิน อะไรก็รู้แล้วๆ พระเทศน์ก็บอกรู้แล้ว ะ ฟังมาเยอะแล้ว เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา กลายเป็นชาล้นถ้วย พระพุทธเจ้าตรัสว่า

โย พาลो มณฺญตี พาลุโย เป็นต้น แปลว่า คนโง่ที่รู้ตัวเองว่าโง่ ยังมีโอกาสฉลาดได้บ้าง แต่คนโง่ที่สำคัญตนว่าฉลาดแล้ว “โง่แท้ๆ” เทศน์ก็ไม่ฟัง จะคุยแต่โทรศัพท์ “โง่แท้ๆ” นี่ไม่ได้ว่าเฉพาณะ ว่าเป็นตัวอย่างเฉย ๆ ไม่ได้ว่าใครหอรอก ฉะนั้น **สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ดิสงฆมหาเถระ** ท่านจึงสอนว่า

โง่ไม่เป็น เป็นใหญ่ยาก ฝากให้คิด
ทางชีวิต จะรุ่งโรจน์ โชตติผล
ต้องรู้โง่ รู้ฉลาด ปราดเปรื่องตน
โง่สิบหนดีกว่าเบ่งเก่งเดี้ยวเดียว

นี่คือข้อที่ ๓ ข้อที่หนึ่ง เป็นคนฉลาดรู้ว่าทางไหนมีความ
เจริญไปที่นั่น ทางไหนทำให้เรารุ่งเรืองทำสิ่งนั้น แต่ก็ต้องมี
ข้อที่ ๒ คือวิสารทะ กล้าหาญ ทนความยากลำบากได้ ใจสู้
จึงจะสำเร็จ และข้อที่ ๓ ไม่ได้ตีเฉพาะตน หวังช่วยคนอื่นด้วย
เราต้องหาความรู้ในเรื่องที่เราทำ ให้แนะนำให้นำคนอื่นได้ แล้ว

ข้อที่ ๔ ต่อไป ก็คือว่า **ธัมมธระ หรือ ธรรมธระ จำเรื่องที่เราได้เรียนได้ฟังจำไว้ได้ดี** ไม่ใช่ว่าอ่านมากฟังมากเบลอไปหมด เอ้อๆ ยังไงก็ไม่รู้ เรียนจบแล้วใช้การไม่ได้ สมองโดนวิชาการกินหมด จดจำนำเอาไปคิดวิเคราะห์ ย่อยสอนคนอื่นได้ ย่อยใช้งานได้

ขงจื้อบอกว่า “เรียนโดยไม่คิดเสียเวลาเรียน คิดโดยไม่เรียนเข้ารกเข้าพง” เรียนคือ พหูสูต ข้อที่ ๓ คิดคือข้อที่ ๔ วิเคราะห์ให้มันจมหายแล้วกลายเป็นเรา ฟังแล้วให้นำไปขบไปคิด ไปย่อย นำกลับบ้าน ไม่ใช่ออกนอกประตูสะดุดทีเดียว

ลืมหืมตา ธรรมะ คือทรงจำสิ่งที่เป็นแก่นเป็นสาร นำเอาไปใช้ได้ ก็จะทำให้ชีวิตของเราเจริญก้าวหน้า บางทีก็อดแปลกใจไม่ได้ว่า เวลามีการประชุมผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองในประเทศเรา ประเทศไทยของเราส่งคนมาดูงานที่นี่เยอะมาก แต่มันคงไม่ได้เอาขึ้นเครื่องบินกลับ ได้แต่หลุยส์ วิกสตอง เสียเงินบ้านเมืองมาไม่รู้ก็ยุคก็ชุด กลับไปก็เหมือนเดิม ดูงานกันเยอะแยะหมดเลย แต่ถ้าได้ธรรมะ ก็คือทรงจำสิ่งที่เป็นแก่นสาร กลับไปพัฒนาบ้านเมืองก็จะเป็นประโยชน์มาก นี่คือข้อที่ ๔

ข้อสุดท้าย **ข้อที่ ๕ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม** เมื่อทรงจำสิ่งที่เป็นแก่นเอาไว้ แต่ถ้าไม่ใช่มันก็ลืมหืมตา เราต้องเอาสิ่งที่ดีงาม ที่ฟังจากหลวงตานี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ให้เหมาะสมกับตัวของเรา เขาเรียกว่า**ธัมมานุธรรมปฏิบัติ** ปฏิบัติธรรมน้อยให้ค่อยธรรมใหญ่ เลือกหัวข้อธรรมะย่อย ๆ ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับปัญหาที่เราจะแก้ และถ้าเจอปัญหาก็กลับไปใช้สิ่งที่เราเรียนมาให้เหมาะให้ควร ประเทศไทยเกิดน้ำท่วมใหญ่เมื่อ ๗ เดือนที่ผ่านมา ไม่นานนัก เป็นบทเรียนที่เราจะต้องเรียนรู้เพื่อป้องกัน รู้เท่าเอาไว้ป้องกัน รู้ทันเอาไว้แก้ไข ย้อนไปก่อนหน้านี้เกิดน้ำท่วมใหญ่ชายทะเลภาคใต้เรียกว่า สึนามิไม่เคยมีมาก่อนในการจารึกประวัติศาสตร์ของไทย เจ้าคลื่น

ยักษ์จะถาโถมเข้าชายฝั่งทะเลของไทย พอเกิดขึ้นคนก็อกสัน
ขวัญแขวน แต่ตอนนี้มีวิธีป้องกัน เตือนภัยเอาไว้ เรียกว่ารู้วิธี
แก้ไข

ตอนที่เกิดสึนามิในครั้งนั้น องค์การยูเนสโกได้ยกย่อง
เด็กผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ ทิวลี เป็นชาวอังกฤษ เผยแพร่
เกียรติคุณของเธอไปทั่วโลก ว่าไปที่จังหวัดภูเก็ต ตอนที่เกิด
สึนามิที่ประเทศไทยเรา วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ เธอเดิน
อยู่ชายหาดไปกับครอบครัวคือพ่อแม่และน้องสาว ตอนนั้น
ทิวลีอายุ ๑๑ ขวบ เดินจากโรงแรมลงไปที่ชายหาด แล้ว
อยู่ๆ ด.ญ.ทิวลี สมิธ ก็สะกิดแขนคุณแม่ให้ดูไปในทะเล
แล้วก็บอกว่า แม่! คลื่นยักษ์กำลังจะมา แม่ก็ถามว่า เธอรู้ได้
อย่างไรว่าสึนามิกำลังจะมา ตอนนั้นยังไม่ถึงสิบโมงเช้า ที่เป็น
เวลาที่สึนามิโจมตีภาคใต้ของไทย ทั้งที่ภูเก็ต พังงา เด็กคน
นั้นก็บอกว่า สึนามิเวลามันจะมา คลื่นทะเลมันจะแตกฟอง
เป็นฟองฟอดเหมือนฟองเบียร์เวลาคุณพอร์รินเปียร์ใส่แก้วมัน
เป็นฟองอย่างไรตอนนี้มันแตกเป็นฟองอย่างนั้น แม่ดูสิ แสดง
ว่าคลื่นยักษ์กำลังจะมา แม่ก็ถามว่าแล้วเธอไปรู้มาจากไหน
เด็กหญิงทิวลี ก็บอกว่าก่อนมาเมืองไทย ๑๕ วัน ครูให้ทำ
รายงานหน้าชั้นเรื่อง สึนามิ แล้วครูก็สรุปให้ดู ภาพยังติดตา
อยู่เลยแม่ แม่ฟังแล้วก็ยกไหล่เดินทำท่าไม่เชื่อไปทางท้องทะเล

เด็กหญิงทิวลิปก็บอก

“แม่! ถ้าคลื่นยักษ์มาตายหมดนะแม่ มันสูงท่วมต้นมะพร้าวแน่แหละ”

น้องสาวอายุ ๗ ขวบ พอได้ยินว่าตายหมด ตกใจร้องไห้จ้าเลย วีนหนีกลับขึ้นมาที่สูงก็คือที่โรงแรม คุณพ่อก็เลยวิ่งตามลูกสาว ทิวลิปก็วิ่งตามพ่อ แม่จะอยู่ทำไม ก็วิ่งตามกันมาเป็นทิวแถว

พนักงานคนไทยสงสัยก็ถามว่า วิ่งกันมาทำไม

พ่อก็บอกว่า คลื่นมันแตกเป็นฟอง กลัวคลื่นยักษ์จะมาพัดตามลูกสาว พนักงานคนไทยก็ดีใจเหลือเกิน อยู่กับทะเลมานานไม่เคยเห็นเป็นอย่างนี้ คีบก็ทะเล ศอกก็ทะเล จึงได้เป่านกหวีดเรียกนักท่องเที่ยวให้ขึ้นมาที่สูง มาที่โรงแรมทุกคนบางคนกำลังจะเอาเรือออกทะเลก็เรียกกลับมาหมด พอขึ้นถึงที่สูง คลื่นยักษ์มาถึงพอดี รอดตายเป็นร้อยคน เพราะเด็กผู้หญิงคนเดียว กลับไปถึงยุโรปเขาก็สรรเสริญความเก่งของทิวลิป ลงสื่อต่างๆ จนกระทั่งนิตยสารที่ฝรั่งเศสให้รางวัล **Child of the Year ยอดเด็กแห่งปี แก่ทิวลิป สมิต** วันที่รับรางวัลก็มีการประกาศไทม์ทิวชั้นบทสุดดีว่า เก่งอย่างไร

ทิวลิปขึ้นไปรับรางวัล กล่าวขอบคุณสั้นๆ และก็บอกว่า ชมหนูว่าเก่งอย่างนั้นอย่างนี้ก็ดีหรอก แต่อย่าชมหนูคนเดียว

ว่าเก่ง ต้องชมคุณครูของหนูว่าสอนเก่งด้วย สื่อทิ้งเลย ไม่เคยเห็นเด็กคนไหนชมครู พอลงมาจากรับรางวัลก็สัมภาษณ์ว่า ทำไม่ถึงชมครู เด็กก็ตอบว่า ก็ครูสอนเก่งจริงๆ ถ้าสอนไม่เก่ง ปานนี้ครอบครัวหนูตายหมดแล้ว โดยเฉพาะคุณแม่ หนูนะตายก่อน ยังอุตส่าห์นึกถึง เขาก็ถามว่าคุณครูชื่อไร ก็บอกชื่อคุณครู ชูเนสโกก็เลยตามไปสัมภาษณ์คุณครูสัมภาษณ์เด็ก แล้วก็เอาเป็นตัวอย่างของการศึกษาที่สอนให้ช่วยตัวเองให้รอดจากภัยพิบัติ

ได้ดีเพราะครูก็ชมครูบ้าง ได้ดีเพราะฟังเทศน์ของใคร ก็ชมพระเทศน์บ้าง โดยเฉพาะฟังที่วัดนี้มาหลายปีนี้ ได้ดีก็ประกาศว่าเป็นลูกศิษย์หลวงตา แต่ถ้าไปถูกจับที่ไหนก็บอกว่าไม่รู้จักกัน

เหตุที่ ด.ญ.ทิวลีช่วยคนอื่นได้เพราะเธอมีความกล้าหาญ มีความฉลาด กล้าหาญ เรียนอะไรแล้วจดจำ จดจำก็คือ นำเอาไปประยุกต์ใช้ ปฏิบัติในสถานการณ์ที่เหมาะสม ช่วยตัวเองยังไม่พอ ช่วยครอบครัวของเธอ และช่วยนักท่องเที่ยวเป็นร้อยคน

หลวงตาชีของเราไม่ได้ช่วยเฉพาะตัวท่านเองให้รอด ช่วยลูกศิษย์รุ่นแล้วรุ่นเล่าที่ประเทศไทยและที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะที่นี่ เป็นพระธรรมทูตด้วยความ

สมัครใจของท่านเองเป็นเวลากว่า ๓๗ ปี ฉะนั้น เราก็ต้อง
กตัญญูปฏิการะตอบแทน ส่งเสริมสนับสนุนตัวท่าน และผู้
ที่มาช่วยสนองงานของท่าน ทั้งพระในวัดนี้ ให้สามารถรับ
ภาระทำงาน ลดภาระของหลวงพ่อดาวดึงส์ พระวิเทศธรรมรังษี
หลวงตาชี เรามีโอกาสจะจับทำอะไรก็มาช่วยกันจับ กันทำ
แบ่งเบาภาระ แบ่งเบาความกังวล เพื่อให้ท่านได้มุ่งมั่นในการ
สั่งสอน ในการปฏิบัติธรรม ไม่ต้องเป็นภาระในเรื่องของการ
บริหารวัดและเรื่องของการจัดการก่อสร้างอาคารเสนาสนะ
ลดปิลิปโปคือความกังวลใจในเรื่องเหล่านั้น เพื่อให้ท่านได้มี
สมาธิ มุ่งมั่นกับการปฏิบัติ เป็นการขัดเกลาพวกเราทั้งหลาย
ด้วยการให้ธรรมโอสภ

บัดนี้ท่านทั้งหลายได้แสดงน้ำใจให้ปรากฏเป็นความ
กตัญญูรู้คุณ กตเวทิตอบแทนคุณ ก็หวังว่าจะได้แสดงน้ำใจ
อันนี้ต่อไปด้วยการรับภาระดูแลในเรื่องที่ท่านห่วงท่านกังวล
เพื่อให้ได้สานต่อปณิธานของท่าน รับภาระเป็นรูปธรรม ให้
พระเดชพระคุณหลวงตาชีวานันโท ได้เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของ
เราไปอีกนานแสนนาน บุญกุศลมหาศาลที่เราได้บำเพ็ญใน
วันนี้ ขอทุกท่านได้พร้อมใจกันตั้งกัลยาณจิตอธิษฐาน พร้อม
ทั้งคุณพระศรีรัตนตรัย ถวายให้หลวงพ่อดาวดึงส์ หลวงตาชี ของเรา
ได้อนุโมทนา เพื่อสำเร็จเป็นบุญบารมีธรรม เพิ่มขึ้น ๆ ขึ้นไป

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์, พระวิเทศธรรมรังษี,
พระพรหมบัณฑิต
ณ อุโบสถวัดไทยกรุงวชิรศรัณ, ดิ.ซี.

ให้พระเดชพระคุณเจริญรุ่งเรืองงอกงามไพบูลย์ ในร่มธรรม
แห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อเป็น
ร่มโพธิ์ร่มไทร เป็นผู้นำแห่งสติปัญญาของศิษยานุศิษย์ไปอีก
นานเท่านาน ขอบารมีธรรมของหลวงพ่อดาวดึงส์ หลวงตาชี พร้อม
บุญกุศลนี้ เป็นปฏิพรหม์อนสนองให้ทุกท่านเจริญด้วย อายุ
วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ ธนสารสมบัติ
ปรารถนาสิ่งใดที่ชอบ ประกอบด้วยธรรม ก็ขอให้ความ
ปรารถนาเหล่านั้น จงพลันสำเร็จ จงพลันสำเร็จ จงพลัน
สำเร็จ สมมโนรณมุ่งมาดปรารถนาทุกประการ

รับประทานแสดงพระธรรมเทศนาในสังฆสโมสรณกถา
พอสมควรแก่เวลา ขอสมมติขุติลงคงไว้ แต่เพียงเท่านี้ เอวัง
ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

ก่อนปิดเล่ม

น้อมถวายมุทิตา บูชาด้วยธรรมทาน

โดย : สุวิมล งามโกมุท

เมื่องานธรรมสมโภช ทำบุญฉลองอายุวัฒนมงคล ๘๗ ปี หลวงตาชี เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ หลังจากได้สดับรับฟังพระธรรมเทศนาโดย พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (ปัจจุบันดำรงสมณศักดิ์เป็น พระพรหมบัณฑิต) ข้าพเจ้ามีจิตเลื่อมใสใจศรัทธาอยากให้เพื่อนสหธรรมิกได้อ่านกันอย่างทั่วถึง จึงพิจารณาตนขอเป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์เป็นหนังสือ ทั้งนี้ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากพระครูสังฆรักษ์อำพล สุธีโร จึงทำให้การพิมพ์หนังสือเล่มนี้สำเร็จดังตั้งใจ จึงขอน้อมถวายมุทิตา บูชาหลวงพ่พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาชี) ด้วยธรรมทานดังกล่าวนี

ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณฯ องค์แสดงธรรม และคณะผู้จัดทำทุกรูปทุกท่าน ดำเนินการถอดเทปจัดรูปเล่ม พิสูจน์อักษร ดำเนินการพิมพ์ พร้อมทั้งคุณณรงค์ศักดิ์ คุณรัตน์ ไซติกเวชกุล นายแพทย์อรุณ คุณสุมนา สวนศิลป์พงษ์ เจ้าภาพกัณฑ์เทศน์ ตลอดถึงคณะท่านผู้มีจิต

ศรัทธาบริจาคทุนทรัพย์ร่วมสมทบทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการ
จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ โดยมีแพทย์หญิงบุญนำ แบลคเวลล์
ร่วมเป็นเจ้าของภาพหลักกับข้าพเจ้า

ขออนุโมทนาขอบคุณท่านผู้ร่วมสนับสนุนการจัดพิมพ์
หนังสือเล่มนี้ เจ้าภาพละ ๑๐๐ เล่ม ๑๐๐ ดอลลาร์ คือ

๕ วัดป่าธรรมรัตน์ เมืองฟิตต์สเบิร์ก สหรัฐอเมริกา

๕ มูลนิธิวัดศรีทรงธรรม อ.หนองหาน จ.อุดรธานี

๕ คุณสมศรี มาแตง คุณสมทรง ปสังคมาน

๕ ร้านอาหาร “รักแม่” RUK MAE, STOUGHTON, MA

๕ ร้านอาหาร THAI PAPAYA, HAMTON, VA

๕ ANONG – SCOTT ROBERSON

๕ สมปอง เบรย์ พร้อมครอบครัว

๕ สมรัตน์ คีเฟเบอร์ พร้อมครอบครัว

๕ สาคร-เสริมศักดิ์-เปิ้ล จินดาลัทธ (๕ เล่ม)

๕ และท่านผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต : มีฤกษ์)

วุฒิการศึกษา

ป.ธ.๙ (ขณะเป็นสามเณร)

พธ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ ๑), M.A., Ph.D.

ตำแหน่งทางการคณะสงฆ์

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรรมการมหาเถรสมาคม

เจ้าคณะภาค ๒

คณะเลขานุการผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

เกียรติคุณและตำแหน่งอื่นๆ

ศาสตราจารย์

ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

นายกสมาคมมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ